

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาวะจิตสังคมของเด็กชายที่กระทำผิดกฎหมายในสถานฝึกอบรมบ้านมุกดา ใช้รูปแบบวิธีการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ศึกษา ณ จุดเวลาใดเวลาหนึ่ง (Cross-sectional study) โดยใช้เป็นคำถามปลายเปิดและปลายปิด (Closed and Opened form) ตามระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

ระเบียบวิธีการวิจัย (Research Methodology)

ประชากร คือ กลุ่มเด็กชายที่กระทำผิดกฎหมายทุกกลุ่มความผิดในบ้านมุกดา

ตัวอย่างประชากร คือ ตัวอย่างประชากรจากการเลือกโดยวิธีเจาะจง (purposive sampling) ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้กำหนดลักษณะตัวอย่างในการศึกษาเอง

เกณฑ์การคัดเลือกและคัดออกในการศึกษา (Inclusion and Exclusion criterias)

1. คัดเข้าเฉพาะกลุ่มเด็กชายที่กระทำความผิดทุกกลุ่มความผิดที่ศาลตัดสินแล้ว
2. เป็นเด็กชายที่มีอายุเกิน 7 ปีบริบูรณ์ แต่ไม่เกิน 14 ปีบริบูรณ์
3. คัดออกเฉพาะเด็กที่อยู่ระหว่างรอการตัดสิน

เครื่องมือในการวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ วิทยานิพนธ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาประกอบในการสร้างแบบสัมภาษณ์

2. สร้างแบบสัมภาษณ์ ทั้งหมด 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น หมวด ก. สำหรับสัมภาษณ์จากเด็กชายที่กระทำผิดกฎหมาย หมวด ข. สำหรับศึกษาจากแฟ้มประวัติ ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิดและปลายปิด

1.1 ลักษณะทั่วไปของเด็กชายที่กระทำผิดกฎหมาย ได้แก่ อายุ เชื้อชาติ ศาสนา ภูมิสำเนาเดิม การศึกษาสูงสุดก่อนจับกุม ผลการเรียนก่อนจับกุม ประวัติเคยหนีเรียน ประวัติเคยเรียนซ้ำชั้น

1.2 ลักษณะครอบครัวและสังคม ได้แก่ การศึกษาของ บิดา มารดา อาชีพของบิดา มารดา สถานภาพสมรสของบิดา มารดา ความสัมพันธ์กับพี่น้อง ผู้เลี้ยงดูในวัยเด็ก ลำดับการเกิด จำนวนพี่น้อง ประวัติบุคคลในครอบครัวเคยถูกจับดำเนินคดี บุคคลที่อาศัยอยู่ก่อนจับกุม

การได้รับการเลี้ยงดูแบบทารุณกรรมและทอดทิ้ง ประวัติการใช้สาร-
เสพติดของเด็กและครอบครัว ประวัติการมีเพศสัมพันธ์ ประวัติการ
ใช้เงิน ประวัติการทำงานก่อนจับกุม ประวัติการคบเพื่อน และ
สภาพที่อยู่อาศัยของเด็ก

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ลักษณะพฤติกรรมกรรมการกระทำผิด ได้แก่ ข้อหาที่กระทำ
ผิด จำนวนครั้งในการกระทำผิด ระยะเวลาที่ถูกควบคุม การกระทำผิด
แบบเดี่ยวหรือกลุ่ม สถานที่ที่ลงมือกระทำผิด ความสัมพันธ์กับเจ้าทุกข์
สาเหตุของการกระทำผิดครั้งนี้

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์สภาวะจิตหลังการกระทำผิดกฎหมาย

3.1 แบบประเมินความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ของคูเปอร์ สมิท
(Coopersmith Self - Esteem Inventories : CSEI ฉบับนักเรียน
จำนวน 58 ข้อความ)

แบบประเมินด้วยตนเอง ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของ คูเปอร์
สมิท นี้ได้รับการพัฒนาโดย สุใจ ตั้งทรงสวัสดิ์ และบุปผา อยู่ยัด
ที่ได้นำข้อความทั้งหมดจำนวน 58 ข้อ มาแปลและเรียบเรียงภาษา
จากนั้นได้ทำการทดสอบความตรงทางภาษา (Face Validity) และ
นำข้อความทั้งหมดรวมกับฉบับที่แปลโดย ศศิกานต์ ธนะโสธร และ
จันทร์ฉาย พิทักษ์ศิริกุล รวม 116 ข้อความ นำไปทดสอบกับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทอวัง และโรงเรียนบางกะปิ
จำนวน 100 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของข้อคำถามได้
ข้อความที่วัดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองที่มีอำนาจจำแนกสูง
จำนวน 42 ข้อ มีค่าความเที่ยง (reliability) เท่ากับ .83 เมื่อนำ
มารวมกับข้อความที่วัดการตอบไม่ตรงตามความจริง จำนวน 8 ข้อ
รวมเป็นแบบประเมินด้วยตนเองฉบับสมบูรณ์ 50 ข้อ ดังนั้น จึง
เป็นข้อความที่ต้องคัดออก เพราะไม่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อจำนวน
8 ข้อ แต่ในการนำแบบประเมินด้วยตนเอง CSEI มาใช้ในการวิจัย
ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พิจารณา แล้วพบว่าข้อความที่คัดออก จำนวน 8 ข้อ
นั้น เป็นข้อความที่เหมาะสมในการประเมินความรู้สึกเห็นคุณค่าใน
ตนเองของประชากรที่จะศึกษาผู้วิจัยได้นำข้อความที่คัดออกทั้งหมดที่
ได้รับการทดสอบความตรงทางภาษามาแล้วเข้ามารวมด้วยเป็นแบบ
ประเมินด้วยตนเอง ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง จำนวนทั้งหมด
58 ข้อความ

ลักษณะเครื่องมือ

แบบประเมินด้วยตนเอง CSEI นี้ มีลักษณะเป็นประโยคบอกเล่ารายงานตนเอง โดยเด็กชายที่กระทำผิดกฎหมายจะพิจารณาข้อความเหล่านั้นว่า “ใช่” หรือ “ไม่ใช่”

- ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองโดยทั่วไป (General Self Subscale Score) มีจำนวน 26 ข้อความ ได้แก่ ข้อความที่ 1, 3, 4, 7, 10, 12, 13, 15, 18, 19, 24, 25, 27, 30, 31, 34, 35, 38, 39, 43, 47, 48, 51, 55, 56, 57
- ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองด้านโรงเรียน (School - Academic Subscale Score) จำนวนทั้งหมด 8 ข้อ ได้แก่ ข้อความที่ 2, 17, 23, 33, 37, 42, 46, 54
- ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองด้านครอบครัวและผู้ปกครอง (Home - Parents Subscale Score) มีจำนวนทั้งหมด 8 ข้อ ได้แก่ 6, 9, 11, 16, 20, 22, 29, 44
- ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองด้านสังคมสัมพันธ์ (Social Self Peers Subscale Score) มีจำนวนทั้งหมด 8 ข้อ ได้แก่ 5, 8, 14, 21, 28, 40, 49, 52
- การตอบที่ไม่ตรงตามความเป็นจริง (Lie Scale Score) มีจำนวนทั้งหมด 8 ข้อ ได้แก่ 26, 32, 36, 41, 45, 50, 53, 58

วิธีการตอบ

ผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์แบบประเมินกับผู้ตอบโดยให้ตอบว่า “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” ที่ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของผู้ตอบมากที่สุด โดยผู้สัมภาษณ์จะเป็นคนกาเครื่องหมาย (✓) ลงในช่อง “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” ในแบบประเมินเอง

เกณฑ์ในการให้คะแนน

เนื่องจากแบบประเมินด้วยตนเองนี้ประกอบด้วยข้อความที่บรรยายเกี่ยวกับตนเองทั้งด้านบวกและด้านลบ เกณฑ์การให้คะแนนจึงแตกต่างกันคือ ข้อความด้านลบที่ตอบว่า “ไม่ใช่” จะได้คะแนน 1 คะแนน ได้แก่ ข้อความที่ 2, 3, 6, 7, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 21, 22, 23, 24, 25, 30, 31, 34, 35, 40, 44, 46, 48, 49, 51, 52, 54, 56, 57

ส่วนข้อความด้านบวกที่ตอบว่า “ใช่” จะได้คะแนน 1 คะแนน ได้แก่ ข้อความที่ 1, 4, 5, 8, 9, 14, 19, 20, 27, 29, 33, 37, 38, 39, 42, 43, 47, 55

ข้อความที่วัดการตอบไม่ตรงตามความเป็นจริง ได้แก่ 26, 32, 36, 41, 45, 50, 53, 58 ถ้าตอบว่า “ใช่” ได้ 1 คะแนน แล้วแยกคะแนนออกต่างหาก ทั้งนี้เนื่องจาก คูเปอร์ สมิท มีเจตนาในการตรวจสอบการตรวจแบบปกป้องตนเอง (Defensiveness) ถ้าผู้ตอบแบบปกป้องตนเอง คะแนนในด้านนี้จะสูง เพราะผู้ตอบไม่ได้ตอบตามความเป็นจริง และรู้เจตนาของแบบวัด จึงพยายามตอบในทางที่ตนอยากจะเป็น ดังนั้น จึงไม่นำมารวมกับคะแนนรวมในด้านอื่นของแบบประเมิน แต่จะนำมาพิจารณาความเชื่อถือได้ของผู้ตอบ ซึ่งในการศึกษาพบว่าถ้าผู้ตอบข้อความทั้ง 8 ข้อ ได้คะแนนมากกว่าหรือเท่ากับ 5 ถือว่าผู้ตอบไม่ได้ตอบตามความจริง

การแปลผล

คะแนนรวมของแบบวัด CSEI มีจำนวนเต็ม 100 คะแนน ซึ่งได้จากคะแนนตามรายด้านทั้ง 4 ด้าน คือ ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองโดยทั่วไป ด้านสังคม ด้านครอบครัว และผู้ปกครอง ด้านโรงเรียนรวมทั้งสิ้น 50 คะแนน จากนั้นนำคะแนนที่ผู้ตอบได้ไปคูณด้วย 2

1 - 25	หมายถึง	ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง	ระดับต่ำ
26 - 50	หมายถึง	ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง	ระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ
51 - 75	หมายถึง	ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง	ระดับปานกลางค่อนข้างสูง
76 - 100	หมายถึง	ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง	ระดับสูง

3.2 เป็นมาตรวัดภาวะซึมเศร้าโดยใช้แบบประเมินด้วยตนเอง Children's Depression Inventories ของ มาเรีย โคแวกส์ (Maria Kovacs, 1985) จำนวน 27 ข้อ การสร้างเครื่องมือจากการศึกษาในต่างประเทศในกลุ่มคนไข้ และเด็กปกติจำนวนมาก พบว่า validity ของ reliability ของ CDI อยู่ในเกณฑ์ที่ดี โดยมี internal consistency = 0.70 - 0.86, item - total score correlation coefficient = 0.29 - 0.62, test retest correlation coefficient (1) = .82 ($p < 0.0001$)

สำหรับประเทศไทย อุมพร ตรังคสมบัติ และ ดุสิต ลิขนะพิชิตกุล (2535)⁽⁷⁵⁾ ได้แปล CDI เป็นภาษาไทย และศึกษาคุณสมบัติทางสถิติในเด็กไทยอายุ 10-15 ปี จำนวน 139 คน พบว่า CDI มี inter - item correlation มีค่าเฉลี่ย = 0.1526 item - total correlation เท่ากับ 0.09 - 0.57 และ reliability coefficient อยู่ในเกณฑ์ดี คือ ค่า α เท่ากับ 0.83 IOC curre พบว่า cutting point ที่แยกเด็กที่มีอารมณ์เศร้าออกจากเด็กที่ไม่มีอารมณ์เศร้า คือ ค่าคะแนน CDI ที่ 15 ขึ้นไป โดยที่ค่าคะแนนนี้ CDI มี sensitivity = 78.7% specificity = 91.3% positive predictive value = 89.4%

จากการศึกษาดังกล่าวพบว่า CDI มีคุณสมบัติทางสถิติที่เหมาะสมสำหรับใช้เป็นเครื่องมือประเมินภาวะซึมเศร้า แม้ว่าการวิจัยครั้งนี้จะศึกษาในกลุ่มประชากรที่มีอายุต่ำกว่ากลุ่มตัวอย่างของการศึกษาข้างต้น คือ อายุตั้งแต่ 8 ปีขึ้นไป แต่เมื่อได้พิจารณาถึงพัฒนาการทางด้านสติปัญญา (Cognitive theory) ของเพียเจท์ (Jean Piaget) แล้วพบว่า กลุ่มประชากรที่ศึกษาครั้งนี้กับกลุ่มตัวอย่างที่ อุมพร ตรังคสมบัติ ใช้ศึกษาอยู่ในขั้นพัฒนาการวัยเดียวกัน คือ ระยะเวลาแก้ปัญหาคด้วยเหตุผลเชิงรูปธรรม (Concrete Operational Stage) เป็นช่วงที่เด็กอายุประมาณ 7 - 11 ปี กับระยะเวลาแก้ปัญหาคด้วยเหตุผลเชิงนามธรรม (Formal Operational period) เกิดขึ้นในเด็กอายุ 11 ปีขึ้นไป เมื่อยึดหลักทฤษฎีดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยคาดว่ากลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มีความเข้าใจภาษาและความหมายของแบบประเมินด้วยตนเอง CDI นี้ได้

ลักษณะเครื่องมือ

แบบประเมินด้วยตนเอง CDI นี้ ใช้สำหรับประเมินอาการซึมเศร้าในเด็กวัยเรียน และวัยรุ่น ประกอบด้วยคำถาม 27 ข้อ มีลักษณะเป็นประโยคบอกเล่า ในแต่ละข้อจะมี 3 ข้อย่อย โดยให้ผู้ตอบตอบตามความรู้สึกและความคิดที่ตรงกับตนเองมากที่สุด ในช่วง 2 สัปดาห์ ที่ผ่านมา มีดังนี้

- ความสนใจ (Interest) จะเกิดอาการลดลงของความสนใจ และความยินดีในกิจกรรม
- การนอนหลับ (Sleep) มีอาการนอนไม่หลับบางครั้ง หรือทุกคืน
- ความอยากอาหาร (Appetite) มีอาการน้ำหนักลด หรือ มีความอยากอาหารลดลง
- อารมณ์ซึมเศร้า (Depressed mood) มีอารมณ์เศร้าเกือบทั้งวัน
- สมาธิ (Concentration) จะมีลักษณะของความสามารถในการคิด สมาธิลดลง หรือ ตัดสินใจไม่ได้
- กิจกรรม การทำงาน (Activity) มีการเคลื่อนไหวเชิงซ้ำ หรือมีความกระวนกระวาย
- ความรู้สึกผิด (Guilt) มีความรู้สึกไร้ค่า หรือ ละอายใจมากเกินไป
- พลังงาน กำลังวังชา (Energy) มีความเหนื่อยล้า หรือไม่มีพลัง
- การฆ่าตัวตาย (Suicide) มีความคิด วางแผน การพยายามที่จะฆ่าตัวตาย

วิธีการตอบ

ผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์แบบประเมินกับผู้ตอบโดยแต่ละข้อให้ผู้ตอบเลือกตอบข้อย่อยทั้งหมด 3 ข้อ ให้เลือกเพียงข้อเดียวที่ตรงกับความรู้สึกและความคิดของตนเองมากที่สุด ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา โดยผู้วิจัยเป็นผู้ทำเครื่องหมาย (X) ในแต่ละข้อเอง

เกณฑ์การให้คะแนน

เนื่องจากแบบประเมินด้วยตนเองนี้ในแต่ละข้อจะประกอบด้วยข้อความซึ่งใช้ประเมินภาวะซึมเศร้าในแต่ละด้าน การเรียงลำดับข้อความในแต่ละข้อนั้นแตกต่างกัน จึงทำให้เกณฑ์การให้คะแนนแตกต่างกันไป ในการให้คะแนนจะมีลักษณะเป็น 0, 1, 2 และบางข้อจะเป็นลักษณะ 2, 1, 0

เกณฑ์การให้คะแนน 0, 1, 2 มีทั้งหมด 14 ข้อ ได้แก่ข้อ 1, 3, 4, 6, 9, 12, 14, 17, 19, 20, 22, 23, 26, 27

เกณฑ์การให้คะแนน 2,1,0 มีทั้งหมด 13 ข้อ ได้แก่ข้อ 2, 5, 7, 8, 10, 11, 13, 15, 18, 21, 24, 25

การแปลผล

คะแนนรวมของ CDI มีได้ตั้งแต่ 0 ถึง 54 คะแนน

คะแนนตั้งแต่ 16 คะแนนขึ้นไป หมายถึง มีภาวะซึมเศร้า

คะแนนตั้งแต่ 15 คะแนนลงมา หมายถึง ไม่มีภาวะซึมเศร้า

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วยจิตแพทย์ 3 ท่านและนักสังคมสงเคราะห์ 1 ท่าน รวมจำนวน 4 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบของข้อคำถามมีความครอบคลุมประเด็นต่างๆ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่ได้รับคำแนะนำ

2. นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิไปทดสอบเบื้องต้น (Try out) กับกลุ่มเด็กชายในบ้านเมตตา จำนวน 15 ราย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากภาควิชาจิตเวชศาสตร์ เสนอต่อผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลางกรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตรวบรวมข้อมูลและกำหนดวัน และเวลา สถานที่ที่เหมาะสม

2. ชี้แจงให้กลุ่มตัวอย่างทราบถึงวัตถุประสงค์และวิธีการตอบแบบสัมภาษณ์อย่างละเอียด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการชี้แจงให้เด็กทราบว่าข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จะไม่ทำให้เกิดผลกระทบต่อผู้ตอบแต่อย่างใดทั้งสิ้น

3. สัมภาษณ์เด็กทีละคน และเปิดโอกาสให้ซักถามถึงข้อความที่ฟังคำถามแล้วไม่เข้าใจ

4. ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมในแฟ้มประวัติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 : ข้อมูลพื้นฐานลักษณะทั่วไป ใช้สถิติพื้นฐาน คือ ร้อยละ

ตอนที่ 2 : ข้อมูลลักษณะพฤติกรรมกรรมการกระทำผิดกฎหมาย ใช้สถิติพื้นฐาน คือ ร้อยละ

ตอนที่ 3 : ตรวจสอบประเมินด้วยตนเอง ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง CSEI และประเมินด้วยตนเอง ภาวะซึมเศร้า CDI และแปลผลคะแนนของแบบประเมินแต่ละฉบับ